ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	А-19-0142-371
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»
ID ОП у ЄДЕБО	35058
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування , перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	Звіт про самооцінювання
Посилання на звіт експертної групи	Звіт_експертної_групи

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	07 “Управління та адміністрування”
Дата засідання	17.02.2020
№ протоколу	49
Доповідач	Кузнецов Кирило Андрійович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> наявні

<> виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

Відповідно до частини третьої пункту 4 розділу ІІІ Положення "Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти" затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України №977 від 11 липня 2019 року підстави для відмови в акредитації відсутні.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	При визначенні цілей ОП та програмних результатів навчання недостатньо уваги приділено вивченню досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання, має певні недоліки в частині відображення відповідності деяких навчальних дисциплін програмним результатам навчання (зокрема «Іноземна мова», «Фізичне виховання», «Історія України», «Історія української культури», «Основи охорони праці»). Дисципліни вибіркової компоненти складають 22,7% (при нормі 25%) у наданій на момент акредитації ОП від 16.05.19, проте даний недолік буде усунуто з 2020/ 2021 н.р. шляхом збільшення даної компоненти до 25,2% в новій редакції ОП від 23.12.19	Е	При аналізі ОП була виявлена невідповідність щодо включення роботодавців до складу робочої групи. У списку розробників ОП ані роботодавців, ані студентів не зазначено. Враховуючи те, що ОП переглядалася 23 грудня 2019 року, це є суттєвим недоліком, адже необхідність їх залучення вже була нормативно закріплена. Програмні результати навчання не відповідають стандарту з точки зору повноти відображення. Це означає, що в ОП відсутні 13 ПРН з 22 обов'язкових. Враховуючи те, що стандарт на момент перегляду ОП вже був затверджений, це є суттєвим недоліком. Так відсутній ПРН 23 «Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі

				розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя». Також відсутні ПРН стандарту 22, 15, 21, 18, 20, 14, 12, 19, 03, 04, 07 та 08. Необхідно відмітити, що ПРН8 в ОП не можете заміщувати ПРН 15 стандарту адже «реалізовувати комунікації» не визначає компетентність «спілкуватися іноземною мовою». Що стосується ПРН 20 стандарту, то вона відображена частково, адже відсутній компонент командної роботи в ОП. Не дивлячись на те, що певні аспекти ПРН 14 стандарту були присутні в ОП, однак компонент абстрактного мислення в ПРН ОП відсутній, а компонент «систем» відображений частково, адже закладена стандартом компетентність полягає у розумінні систем як таких, а не лише економічних. Таким чином, розуміння системного підходу в ОП закладено частково.

				ПРН 9 стандарту присутній частково, адже відсутній критично важливий і фундаментальний компонент «здатність формувати фінансову звітність». Також ПРН 4 «Здатність продемонструвати поглиблені знання принаймні в одній з областей фінансів, банківської справи та страхування» взагалі суперечить ідеї ОП і спеціальності, адже вона спрямована на підготовку спеціаліста в області «фінансів, банківської справи і страхування», а не спеціаліста в одній з цих областей. Заклад наголосив, що «ОП здобувачів вищої освіти формувалась з урахуванням рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи від 16 травня 2007 року про публічну відповідальність за вищу освіту та науку». Даний факт міг би бути зразковою практикою (best practice) врахування міжнародного досвіду, що безумовно є важливим аспектом для досягнення високого рівня якості, проте будь-яка ОП має

				відповідати Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII в редакції від 09.08.2019 року, де в статті 1 пункту 4 зазначається: «Акредитація освітньої програми - оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти». Дана ОП переважно не відповідає стандарту вищої освіти і тому рівень відповідності за цим критерієм знижується до Е. Інші коментарі ЗВО по критерію 1 розглянуто і вивчено, однак на рівень відповідності за критерієм вони не впливають.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	Дисципліни вибіркової компоненти ОП від 16.05.19, що була подана на акредитацію, складали 22,7% (при нормі 25%), проте даний недолік усунуто шляхом збільшення даної компоненти до 25,2% в оновленій редакції ОП від 23.12.19. ОП не повністю відповідає стандарту. *ОП та освітня діяльність за цією програмою не відповідають Критерію 2, однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.*	Е	Коментар ЗВО «ПВНЗ “Університет сучасних знань” добирає кількість годин вибіркових дисциплін темами непрофільної освіти, що регулюється Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти» суперечить Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII в редакції від 09.08.2019, зокрема статті 62 пункту 15, в якому

				сказано про «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти» . Коментар 2.5 було проаналізовано, вивчений і відхилено внаслідок його необґрунтованості.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Практика визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності на даній ОП відсутня. Рекомендації: Доцільно ознайомити всіх здобувачів ВО з Положенням про порядок визнання результатів навчання в неформальній освіті. Розглянути можливість впровадження програм академічної мобільності здобувачів освіти як в Україні, та і за її межами. Дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з несуттєвими недоліками.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Потребує оновлення список джерел і рекомендованої літератури у ряді робочих програм ОП із долученням до списку результатів наукових досліджень викладачів ОП. Низька активність здобувачів у науковій діяльності. Низькій рівень участі здобувачів вищої освіти за ОП у науковій діяльності та проектах інтернаціоналізації. Рекомендації: Розширити географію співавторів статей, наукових досліджень викладачів, в тому числі враховуючи інтернаціоналізацією діяльності	В	Зауваження ЗВО 4.3 було розглянуто, вивчено і прийнято до уваги. Однак рівень відповідності по критерію воно не змінює.

		закладу вищої освіти, запровадити практику опублікування наукових досліджень у закордонних наукометричних базах та виданнях. Активізувати проведення міжвузівських студентських конференцій, тренінгів та семінарів. Сприяти продовженню наукових досліджень здобувачів, розпочатих в рефератах, індивідуальних завданнях, курсових роботах, до опублікування їх у теза, статтях тощо. Сприяти різноплановій і активній інтернаціоналізації діяльності ЗВО загалом, кафедри зокрема із залученням до даних процесів здобувачів вищої освіти. Дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1-4.5. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з несуттєвими недоліками..		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Критерії оцінювання знань здобувачів містять тільки шкалу оцінювання та не в повній мірі дозволяють з'ясувати, наскільки здобувач вищої освіти зміг досягти запланованих результатів навчання. Наявна, але не чітко виписана процедура апеляції здобувача вищої освіти, який не погоджується з виставленою у відомість під час семестрового контролю оцінкою. Дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1-5.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з несуттєвими недоліками.	В	
Критерій 6. Людські ресурси	В	Наукова діяльність проводиться викладачами нерівномірно та з різною інтенсивністю, зокрема діяльність гаранта ОП та двох викладачів	В	

		характеризується низькою науковою активністю, останні опубліковані фахові статті датовано 2014 роком, при цьому на ОП є інші викладачі, які мають по 20 - 27 статей за останні 5 років, в тому числі й у виданнях Scopus та Web of Science. ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1-6.6. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з несуттєвими недоліками.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Необхідність у оновленні комп'ютерів (моніторів, системних блоків, клавіатур і мишок) до більш нових версій у комп'ютерних класах. Неширокий перелік програмного забезпечення. Брак наповнення репозитарію та бібліотеки літературою англійською мовою з фахових дисциплін (за виключенням дисципліни «Англійська мова»). Відсутність власної їдальні з доступними цінами. Необхідність ремонту у гуртожитку та оновлення меблів, обмежений термін подачі гарячої води. Застарілий ремонт у деяких аудиторіях та туалетних кімнатах. Застарілі меблі в деяких аудиторіях. Паперовий документообіг. Узагальненість питань в анкеті для опитування здобувачів вищої освіти. Відсутність чіткого механізму запобігання та вирішення конфліктних ситуацій пов’язаних з дискримінацією. Деякі аудиторії та кабінети ЗВО є прохолодними, з'являється необхідність одягати верхній огляд при довготривалому перебуванні у приміщенні ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1-7.6. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з несуттєвими недоліками	В	

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Відсутність чіткого регламентованого механізм періодичного перегляду освітньої програми, у відповідних положеннях містяться тільки загальні тези щодо перегляду ОП. Відсутність документальної фіксації пропозицій роботодавців і випускників щодо покращення рівня якості освітнього процесу ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1-8.7. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з несуттєвими недоліками	В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Відсутність окремої сторінки для розміщення проектів ОП і практики відкритих обговорень питань щодо них на загальноуніверситетському рівні із залученням усіх стейкхолдерів.	В	Зауваження ЗВО 4.3 було розглянуто, вивчено і прийнято до уваги. Однак, на зазначеній ЗВО сторінці Instagram присутні лише обкладинки положень і посилання на них на сайті. В даному випадку, фактично всі положення розміщенні на сайті і саме тому ГЕР стає на бік експертів в цьому питанні.
Критерій 10. Навчання через дослідження	-	-	-	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Необхідно привести ОП у відповідність до стандарту вищої освіти по спеціальності.
2. Необхідно створити форум або в будь-який інший спосіб забезпечити відкрите обговорення на сайті УСЗ.
3. Необхідність деталізації аспектів розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; врахування актуальних для ОП пропозицій з боку роботодавців, зокрема, щодо приділення уваги при викладанні аспектам продажів та комерційної пропозиції.
4. Розробити та запровадити чіткий механізм запобігання та вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з дискримінацією.
5. Необхідно документально фіксувати пропозицій роботодавців щодо покращення рівня якості освітнього процесу.
6. Доопрацювати, конкретизувати критерії оцінювання знань здобувачів відповідно до методів проведення контрольних заходів та досягнення здобувачем результатів навчання.
7. Розглянути можливість впровадження програм академічної мобільності здобувачів освіти як в Україні, та і за її межами.
8. Проводити більш детальні опитування здобувачів вищої освіти у контексті умов проживання у гуртожитках і умов навчання. Та загалом конкретизація поставлених питань в анкеті з метою практичного застосування отриманих результатів для покращення та вдосконалення якості освітнього процесу та умов його провадження.
9. Більш чітко визначити процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів та внести зміни у відповідні нормативні документи ЗВО.
10. Розглянути питання про дуальну освіту з потенційно-надійними роботодавцями, використовуючи поденне чи поблокове чергування теоретичного та практичного навчання.
11. Звернути увагу на проведення більш зваженої кадрової політики, зокрема на необхідність посилення академічної кваліфікації НПП, шляхом активізації наукової діяльності гаранта ОП та НПП, які мають менше 5 фахових статей за останні 5 років.
12. Сприяти різноплановій і активній інтернаціоналізації діяльності ЗВО загалом, кафедри зокрема із залученням до даних процесів здобувачів вищої освіти.
13. Результати перевірки робіт на плагіат оформляти у вигляді відповідного документу та зберігати за чітко визначеною в УСЗ процедурою.
14. Активізувати проведення міжвузівських студентських конференцій, тренінгів та семінарів. Сприяти продовженню наукових досліджень здобувачів, розпочатих в рефератах, індивідуальних завданнях, курсових роботах до опублікування їх у тезах, статтях тощо.
15. Доцільно ознайомити всіх здобувачів ВО з Положенням про порядок визнання результатів навчання в неформальній освіті.
16. В структуру анкетування здобувачів доцільно включити більш конкретні питання на предмет та про те, які саме дисципліни здобувачі хотіли б включити до контенту

ОП.

17. Розширити географію співавторів статей, наукових досліджень викладачів, в тому числі, враховуючи інтернаціоналізацію діяльності закладу вищої освіти, запровадити практику опублікування наукових досліджень у закордонних наукометричних базах та виданнях.
18. Рекомендується закладу переглянути зміст атестаційного екзамену з метою охоплення всіх програмних результатів навчання. Це пояснюється тим, що закладом введено два атестаційних екзамени: з економічної теорії та комплексний екзамен за фахом, причому останній передбачає перевірку знань за такими дисциплінами, як "Фінанси підприємств", "Фінанси", "Страхування", "Фінансовий ринок" (стор. 17 ОПП від 23 грудня 2019 року). Стандартом вищої освіти передбачено, що "Атестаційний екзамен за спеціальністю перевіряє досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом вищої освіти та освітньої програмою". Фактично закладом залишено поза атестаційним екзаменом програмні результати навчання, які стосуються сфери банківської діяльності. Цей недолік необхідно усунути.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

<> акредитацію ОП

<+> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<> відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 07 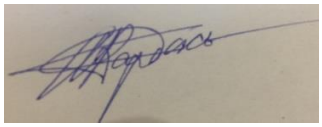 **А.В. Бардась**